

EXPUNERE DE MOTIVE

Ca urmare a prevederilor Programului Legislativ al Guvernului și a angajamentelor asumate de România în cadrul negocierilor pentru aderare la Uniunea Europeană, angajamente cuprinse în Documentul de Poziție, Capitolul 22 – PROTECȚIA MEDIULUI ÎNCONJURĂTOR, în vederea implementării cerințelor directivelor nr. 96/61/EC privind prevenirea și controlul integrat al poluării (IPPC) și nr. 96/82/EC privind controlul accidentelor majore care implică substanțe periculoase (SEVESO) și pentru controlul poluării industriale în context transfrontier, România aderă, în anul 2003, la Convenția privind efectele transfrontiere ale accidentelor industriale, adoptată la Helsinki în anul 1992.

Principalele obiective ale acestei Convenții sunt prevenirea, pregătirea și intervenția în cazul accidentelor industriale care pot avea efecte transfrontiere, inclusiv efectele unor astfel de accidente provocate de catastrofe naturale, precum și cooperarea internațională privind asistența reciprocă, cercetarea și dezvoltarea, schimbul de informații și schimburile de tehnologii în domeniul prevenirii, pregătirii și intervenției în cazul accidentelor industriale.

Prevederile acestei Convenții nu se aplică în cazul:

1. accidentelor nucleare sau urgențelor radiologice;
2. accidentelor care se produc la instalațiile militare;
3. cedării digurilor, cu excepția efectelor accidentelor industriale provocate de aceasta;
4. accidentelor din transporturile terestre, cu următoarele excepții:
 - intervenții de urgență ca urmare a unor astfel de accidente;
 - transporturi interioare pe amplasamentul unde se desfășoară activități periculoase;
5. eliberării accidentale de organisme modificate genetic;
6. accidentelor cauzate de activități în mediul marin, inclusiv explorarea sau exploatarea fundurilor de mare;
7. scurgerilor de produse petroliere sau de alte substanțe nocive în mare.

Conform prevederilor Convenției la nivel național:

- se vor lua măsurile necesare și se va coopera în cadrul acestei Convenții, pentru a proteja viețile oamenilor și mediul împotriva accidentelor

industriale prin prevenirea unor asemenea accidente pe cât este posibil, prin reducerea frecvenței și severității lor și prin limitarea efectelor lor;

- se vor aplica măsurile de prevenire, pregătire și intervenție, inclusiv măsurile de reconstrucție;

- se va asigura schimbul de informații, consultări sau alte măsuri de cooperare și, fără întârziere, se vor dezvolta și implementa politici și strategii pentru reducerea riscului de accidente industriale și îmbunătățirea măsurilor de prevenire, pregătire și intervenție, inclusiv măsuri de reconstrucție, se va evita dublarea inutilă a eforturilor deja făcute la nivel internațional și național;

- operatorii vor fi obligați să întreprindă toate măsurile necesare pentru realizarea în siguranță a activităților industriale și pentru prevenirea accidentelor industriale;

- se vor lua măsurile corespunzătoare legislative, de reglementare, administrative și financiare în vederea prevenirii, pregătirii și intervenției în cazul accidentelor industriale.

Ca urmare a aderării României la această Convenție trebuie:

1. să se stabilească una sau mai multe autorități competente care să asigure aplicarea prevederilor acesteia;

2. să se identifice activitățile periculoase care se desfășoară pe teritoriul național în concordanță cu prevederile din anexa I;

3. notificate, în termenele stabilite, Părțile care pot fi afectate;

4. să se angajeze discuții bilaterale în scopul identificării activităților periculoase;

5. să se ia măsuri potrivite pentru prevenirea accidentelor industriale;

6. să se desemneze un punct de contact național, pentru notificarea în caz de accident, care să fie operațional permanent;

7. să se stabilească un sistem de notificare compatibil și eficient pentru accidentele industriale, sistem care trebuie menținut operațional și testat în mod regulat;

8. să se desemneze un punct de contact național, pentru asistență reciprocă în caz de accident, care să fie operațional permanent;

9. să se elaboreze, implementeze și să reactualizeze planurile de urgență pe amplasament pentru activitățile care intră sub incidența acestei Convenții;

10. să se elaboreze, implementeze și să reactualizeze planurile de urgență în afara amplasamentului pentru activitățile care intră sub incidența acestei Convenții;

11. să se activeze planurile de urgență pe amplasament și planurile de urgență în afara amplasamentului în cazul în care se produc accidente industriale;

12. să fie furnizate informații publicului;

13. să fie oferită posibilitatea publicului afectat să participe în procesul de stabilire a măsurilor de prevenire și pregătire;

14. să se înainteze periodic la conferința Părților rapoarte privind implementarea Convenției la nivel național.

Pentru îndeplinirea acestor obligații trebuie revizuită și completată, după caz, legislația națională în acest domeniu, în vederea asigurării cadrului legislativ necesar privind implementarea prevederilor Convenției.

În vederea pregătirii cadrului de colaborare în cazul producerii unui accident care intră sub incidența acestei Convenții, România trebuie să fie deschisă cooperării, în acest domeniu, cu țările care pot fi afectate sau care pot afecta țara noastră pentru elaborarea planurilor de intervenție, stabilirea sistemului de notificare etc.

Având în vedere interesele ambivalente ale țării noastre, în dubla sa calitate de stat situat în amonte și în aval față de principalele cursuri de apă care formează sau sunt întretăiate de frontieră, aderarea la Convenție va avea implicații asupra cooperărilor bilaterale cu țările vecine în domeniul gospodăririi cursurilor de apă transfrontiere.

Convenția conține prevederi privind responsabilitatea în cazul producerii accidentelor, fiind enunțat principiul „poluatorul plătește” și tratează în detaliu responsabilitățile și obligațiile operatorului, statul asigurându-se de îndeplinirea acestora.

Această Convenție este în vigoare din anul 2000 și face parte din Convențiile elaborate în cadrul forumului Comisiei Economice pentru Europa al Națiunilor Unite – UN/ECE și se bazează pe o bună colaborare între state. Țările care au ratificat/aderat această Convenție sunt: Norvegia, Republica Moldova, Albania, Federația Rusă, Ungaria, Luxemburg, Bulgaria, Armenia, Spania, Grecia, Germania, Elveția, Austria, Finlanda, Suedia, Croația, Estonia, Republica Cehă, Lituania, Kazakhstan, Danemarca, Monaco.

Față de cele prezentate mai sus, Parlamentul României a adoptat Legea pentru aderarea României la Convenția privind efectele transfrontiere ale accidentelor industriale, adoptată la Helsinki la 17 martie 1992.